

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3

«26» 03 2025 р.

Заступник Голови Приймальної комісії

Юрій КАГАНОВ

ПОГОДЖЕНО

Відповідальний секретар Відбіркової комісії

Вікторія БУЛИЧОВА

ПРОГРАМА

З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТУ

«ІНОЗЕМНА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ»

(англійська, німецька, французька, іспанська)

для вступників на освітньо-науковий рівень доктора філософії
на основі здобутого освітнього рівня магістра (спеціаліста)

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	3
III. СТРУКТУРА БІЛЕТУ.....	3-4
IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	4
V. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ.....	4-9
VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	9-11

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного випробування з іноземної мови професійного спрямування – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра/спеціаліста/магістра з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітньо-науковим ступенем доктора філософії.

При організації і проведенні вступного випробування необхідно керуватись нормативними актами:

- Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році;
- Правила прийому до Запорізького національного університету у 2025 році;
- Положення про фахову атестаційну комісію Запорізького національного університету;
- Програмою вступного випробування з «Іноземної мови професійного спрямування» до Запорізького національного університету.
- Положення про організацію освітнього процесу в Запорізькому національному університеті.

II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування» проводиться у формі комп'ютерного іспиту у вигляді тестування відповідно до Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Запорізькому національному університеті, затвердженого Вченою радою ЗНУ від 29 вересня 2020 № 2, із застосуванням електронної системи навчання «Moodle». Тестування за затвердженими питаннями відкрито протягом 24 годин.

Пройти тестування можна за місцем перебування вступника, або у спеціально обладнаному комп'ютерному класі. Максимальний час для проведення тестування становить три академічні години.

У разі повітряної тривоги під час складання іспиту, іспит переривається, учасники можуть пройти до укриття. Якщо повітряна тривога буде короткочасною, учасники можуть продовжити складання іспиту,

III. БІЛЕТИ: СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Формат вступного випробування базується на вимогах володіння мовою на рівні B2. Білет містить завдання лексико-граматичного тесту на виявлення рівня мовленнєвої компетенції у межах програмного матеріалу (вступнику пропонується вибрати правильну відповідь із запропонованих варіантів). Тест включає 100 завдань.

У тестах оцінюється знання вступника граматичних структур та явищ,

що є необхідними для коректного вираження певних понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах; володіння лексичним мінімумом, що є необхідним для продуктивних і рецептивних видів мовленнєвої діяльності у межах програми. Вступнику надається лише одна спроба для вирішення тестового завдання. У випадку, коли вступник відмовляється виконувати тестове завдання, йому виставляється оцінка «незадовільно». Якщо тестування перервано з технічних причин (відключення світла, відсутність або нестійкість інтернету) вступнику за його заявою надається одна додаткова спроба.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для особи, яка претендує на зарахування за освітньо-науковим ступенем доктора філософії (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (180-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, виявляє високий рівень розуміння основних понять морфології та синтаксису, правильно вживає граматичні конструкції, у повному обсязі володіє лексикою відповідно до програмних вимог.

Достатній рівень (140-180 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, виявляє високий рівень розуміння основних понять морфології та синтаксису, в основному правильно вживає граматичні конструкції, але допускає деякі неточності; у достатньому обсязі володіє лексикою відповідно до програмних вимог.

Задовільний рівень (120-140 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь містить неточності; робить граматичні помилки, виявляє труднощі при виборі лексичних одиниць.

Низький рівень (100-120 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але допускає суттєві граматичні помилки, виявляє низький рівень володіння лексикою відповідно до програмних вимог.

До участі у конкурсі не допускається вступник (0-99 балів), який не знає значної частини програмного матеріалу, не розуміє основні поняття морфології та синтаксису, неправильно вживає граматичні конструкції, не володіє лексикою відповідно до програмних вимог.

V. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Теми для перевірки володіння лексичним мінімумом

I. ОСОБИСТІСНА СФЕРА

- Повсякденне життя і його проблеми.

- Сім'я. Родинні стосунки.
- Характер людини.
- Здоровий спосіб життя.
- Дружба, любов.
- Стосунки з однолітками, в колективі.
- Світ захоплень.
- Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети.
- Плани на майбутнє.

II. ПУБЛІЧНА СФЕРА.

- Навколишнє середовище.
- Життя в країні, мова якої вивчається.
- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Спорт в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Література в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Покупки.
- Харчування.
- Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки.
- Україна у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Традиції та звичаї в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.
- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та в країні, мова якої вивчається.
- Музеї, виставки.
- Кіно, телебачення.
- Обов'язки та права людини.
- Міжнародні організації, міжнародний рух.

III. ОСВІТНЯ СФЕРА.

- Освіта, навчання, виховання.
- Система освіти в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Іноземні мови у житті людини.

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Граматика:

- Іменник: Однина і множина іменників. Присвійний відмінок. Артикль.
- Прикметник: Ступені порівняння прикметників.

- Прислівник: Прислівники місця і часу. Ступені порівняння прислівників. Прислівникові звороти.

- Займенники: Види займенників. Особливості їх вживання.

- Числівник: Кількісні і порядкові числівники.

- Прийменник: Види прийменників. Особливості їх вживання.

- Дієслово: Видо-часові форми дієслова в активному та пасивному стані. Наказовий спосіб дієслова. Правильні та неправильні дієслова. Безособові форми дієслова. Модальні дієслова. Герундій. *Participle I, II*.

- Речення: Розповідне, питальне, спонукальне речення. Члени речення. Прямий і зворотний порядок слів. Прості речення. Складні речення (складносурядні і складнопідрядні). Узгодження дієслів у складнопідрядних реченнях. Пряма і непряма мова. Умовні речення.

НІМЕЦЬКА МОВА

Грамматика

- Артикль: Означений артикль. Неозначений артикль. Нульовий артикль.

- Іменник: Рід іменників. Однина і множина іменників. Сильна, слабка, жіноча відміна іменників.

- Прикметник: Сильна, слабка, мішана відміна прикметників. Ступені порівняння прикметників.

- Прислівник: Прислівники місця, часу, причини й мети, модальні, займенникові прислівники. Ступені порівняння прислівників.

- Займенники: Особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені займенники. Взаємний, безособовий займенник.

- Числівник: Кількісні і порядкові числівники.

- Прийменник: Прийменники, що керують родовим відмінком. Прийменники, що керують давальним відмінком. Прийменники, що керують знахідним відмінком. Прийменники, що керують давальним і знахідним відмінком.

- Дієслово: Сильні, слабкі, неправильні дієслова. Модальні дієслова. Зворотні дієслова. Утворення і вживання часових форм дієслів: *Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum I*. Пасивний стан дієслова: *Präsens Passiv, Präteritum Passiv*. Наказовий спосіб дієслів. Неозначена форма (*Infinitiv*) з часткою *zu* і без неї. Інфінітивні звороти *um ... zu, (an)statt... zu, ohne ... zu*. Дієприкметники: *Partizip I, Partizip II*.

- Речення: Розповідне, питальне, спонукальне речення. Члени речення. Прямий і зворотний порядок слів.

- Складносурядне речення зі сполучниками сурядності, які не впливають на порядок слів: *und, aber, oder, denn, sondern*, та сполучниками і сполучниками-прислівниками, які можуть впливати на порядок слів: *darum, trotzdem, dann, deshalb*.

- Складнопідрядне речення: Означальні підрядні речення (*Attributsätze*). З'ясувальні підрядні речення (*Objektsätze*). Підрядні часу (*Temporalsätze*).

Підрядні причини (*Kausalsätze*). Підрядні мети (*Finalsätze*). Підрядні місця (*Lokalsätze*). Умовні підрядні речення (*Konditionalsätze*).

ФРАНЦУЗЬКА МОВА

Граматика

- Артикль. Основні випадки вживання артикля. Означений і неозначений артикль. Частковий артикль. Злиті форми артиклів. Випадки невживання артиклів. Заміна артикля прийменником *de*. Інші детермінативи: присвійні прикметники. Вказівні прикметники.

- Іменник. Різні способи та особливі випадки утворення роду іменників. Способи утворення множини іменників.

- Прикметник. Способи утворення форми однини жіночого роду прикметників; форм однини і множини жіночого та чоловічого роду прикметників. Узгодження прикметника. Місце прикметника-означення у реченні. Ступені порівняння якісних прикметників.

- Дієслово. Дієслова 1, 2, 3 груп. Відмінювання займенникових дієслів. Заперечна і запитальна форми дієслів.

- *Дійсний спосіб*. Вживання та утворення часів дійсного способу: *Présent, Futur simple, Passé composé, Imparfait, Futur dans la passé, Passé simple, Plus-que-parfait, Futur immédiat, Passé immédiat, Futur immédiat dans le passé, Passé immédiat dans le passé, Futur antérieur, Passé antérieur*.

- Значення часів дійсного способу. Узгодження часів дійсного способу. План теперішнього. План минулого.

- *Наказовий спосіб*. Особливі випадки утворення наказового способу.

- *Subjonctif* Утворення часів *Subjonctif présent, Subjonctif passé*, вживання часів *Subjonctif* у підрядних і незалежних реченнях.

- *Conditionnel*. Утворення часів умовного способу *Conditionnel présent, Conditionnel passé*; вживання часів *Conditionnel* в незалежних реченнях. Вживання часів дієслів після сполучника *si*.

- *Безособові форми дієслова*. Простий та складний інфінітиви: *Infinitif présent, Infinitif passé*. Функції інфінітиву і його еквіваленти. Інфінітивний зворот. Каузативні конструкції з дієсловами *faire i laisser*.

- Дієприкметники *Participe passé, Participe passé composé*, форми на –ant: *Participe présent, Gérondif, Adjectif verbal*. Дієприкметникові та абсолютні дієприкметникові звороти.

- Пасивна форма дієслова (особливості вживання та перекладу).

- Займенник. Розряди займенників французької мови: особові, присвійні, питальні, відносні, заперечні, неозначені, присвійні. Їх функції у реченні. Особові придієслівні (ненаголошені) та самостійні (наголошені) займенники та їх місце у реченні. Ненаголошені займенники COD, COI. Місце двох займенників-додатків у реченні. Займенники *en, y* (місце у реченні).

- Числівник. Кількісні та порядкові числівники. Узгодження числівників. Вживання кількісних і порядкових числівників з артиклем. Вживання числівників у датах.

- Прислівник. Види прислівників: прості, похідні, складні. Утворення прислівників за допомогою *-ment*. Ступені порівняння прислівників. Прислівники місця, часу, способу дії, кількісні. Стверджувальні та заперечні прислівники. Обмежувальні прислівники. Питальні прислівники. Місце прислівників у реченні. Багатозначність прислівників.

- Прийменники. Форми прийменників: прості, складні. Особливості вживання деяких прийменників. Багатозначність прийменників, що виражають різні відносини: *de, en, pour, par, dans, devant, à, de, sur, sous, devant, derrière, près de* та інші. Прийменники перед географічними назвами.

- Сполучник. Сполучники прості та складні. Вживання деяких сполучників сурядності і підрядності.

- Синтаксис. Просте поширене речення: розповідне (стверджувальне, заперечне) і питальне. Порядок слів у простому розповідному реченні (місце прислівників і прикметників). Способи утворення питальних речень. Порядок слів у питальному реченні. Місце підмета, присудка, прямого і непрямого додатків у реченні. Випадки інверсії підмета. Засоби вираження заперечення.

- Безособові, неозначено-особові речення. Речення, ускладнені герундійними, інфінітивними, дієприкметниковими зворотами. Структура складного речення. Пряма і непряма мова. Непряме питання.

- Конструкції. Конструкції *ne...que, ne ..pas que*. Конструкції, що виділяють *c'est...qui (que)...* ; *ce que (qui)...*, *c'est...*, *c'est que...*, *c'est la ...*, *quant a ... pour ce qui est de...* Реприза і антиципація.

- Логічні та часові конектори.

- Керування дієслів та дієслівних зворотів.

ІСПАНСЬКА МОВА

Грамматика

Іменник. Граматичні категорії іменника. Основні суфікси та префікси іменників, їх значення. Форми і функції артикля. Граматичні категорії прикметників. Словотворення прикметників. Функції і місце прикметників у реченні. Кількісні, порядкові, дробові числівники. Розряди займенників: особові, присвійні, вказівні, неозначені, питальні, заперечні, відносні, зворотні. Дієслово. Безособові форми дієслова: інфінітив, його дієслівні та іменні риси. Активний і пасивний стан дієслів. Дієприкметник, його дієслівні та прикметникові характеристики. Герундій, його дієслівні та прикметникові властивості. Прості та похідні прислівники. Прийменник як спосіб керування дієслів і прикметників. Сполучник: сурядні та підрядні сполучники. Вигук.

Утворення і вживання часових форм індикативу: *presente, pretérito imperfecto, pretérito perfecto simple, pretérito perfecto compuesto, pretérito pluscuamperfecto, futuro imperfecto, futuro perfecto*. Утворення і вживання імперативу. Утворення і вживання часових форм субхунтиву: *presente, pretérito imperfecto, pretérito perfecto, pretérito pluscuamperfecto, futuro imperfecto, futuro perfecto*. Вживання умовного способу (субхунтиву) в усіх типах підрядних речень. Утворення і вживання простих і складних форм кондиціоналю (*Modo*

Potencial або Condicional). Умовні речення I, II та III типу. Правила узгодження дієслівних часів дійсного, умовного способу та кондиціоналю.

Просте речення. Семантична та граматична класифікація речень. Головні члени речення. Підмет. Присудок, його типи. Другорядні члени речення. Вставні слова. Порядок слів у реченні. Відокремлення. Складне речення. Типи зв'язку у складному реченні. Безсполучникові складні речення. Складносурядне речення, його типи. Складнопідрядні речення різних типів: підметові, присудкові, додаткові, означальні, обставинні. Пряма та невласно-пряма мова.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Англійська мова

Основна:

1. Hewings M. *Advanced Grammar in Use* [4th Edition]. Cambridge University Press, 2023. 323 p.
2. Mann M., Taylore-Knowles S. *Destination B2. Grammar and Vocabulary*. Macmillan Publishers, 2015. 254 p.
3. Murphy R. *English Grammar in Use. A self-study reference and practice book for intermediate students of English*. Cambridge University Press, 2015. 328 p.
4. Soars L, Soars J. *New Headway. Upper-intermediate Course*. Oxford University Press, 2019. 160 p.
5. Soars L, Soars J. *New Headway. Intermediate Course*. Oxford University Press, 2019. 160 p.

Додаткова:

1. Гороть Є . І. *Великий англо-український словник*. Вінниця : Нова книга; Харків : Ранок, 2011. 1700 с.
2. Гороть Є . І. *Англо-український словник*. Харків : Ранок, 2011. 1040 с.
3. Павліченко О. М. *Англійська мова. Граматичний практикум*. Харків : Ранок, 2022. 320 с.
4. Федоров В. *Граматика англійської мови. Доступно і просто*. Київ : Арії, 2018. 304 с.
5. Moutsou E. *Use of English B2 for all exams*. MM Publications, 2009. 186 p.
6. *Oxford Wordpower dictionary* / Ed. by S. Wehmeier. Oxford University Press, 2013. 888 p.
7. Swan M. *Practical English Usage*. Oxford University Press, 2013. 688 p.

Французька мова

Основна:

1. Карпусь І. А. *Французька ділова мова*. Київ : МАУП, 2004. 248 с.
2. Крючков Г. Г., Мамотенко М. П., Хлопук В. С., Воєводська В. С. *Прискорений курс французької мови*. Київ : Вища школа, 2005. 283 с.
3. Плуток Р. С., Луцик В. М. *120 розмовних тем з французької мови*. Тернопіль : Астон, 2000. 189 с.
4. *Поглиблений курс французької мови. Підручник* / Крючков Г. Г., Хлопук В. С., Корж Л. П. 2-е вид. Київ : Вища школа, 2000. 399 с.

Додаткова

1. Драненко Г. Ф. Français, niveau avancé: Підручник для вищ. навч. закл. Київ; Ірпінь : ВТФ Перун, 2004. 232 с.
2. Костюк О. Л. Français, niveau intermédiaire : Підручник для вищ. навч. закл. Київ; Ірпінь : Перун, 2002. 223 с.
3. Опацький С. Є. Français, niveau débutant : Підручник для вищ. навч. закл. Київ; Ірпінь : Перун, 2003. 312 с.
4. Dictionnaire grammatical de A à Z toutes les difficultés de la langue française. Marabout, 1985. 474 p.

Німецька мова**Основна:**

1. Бориско Н. Ф. Ukraine, Wir lesen, sprechen und diskutieren. Київ : Логос, 2004. 479 с.
2. Вікторовський В. Т. Енциклопедія німецьких тем. Харків, 2002.
3. Олійник В. О., Гавриш М. М. Німецька ділова мова. Київ : Практикум, 2003. 200 с.
4. Савчук І. Спілкуємось німецькою мовою (навчальний посібник). Тернопіль : Астон, 2003. 112 с.

Додаткова:

1. Скарбничка з германістики. (Посібник – поради для студентів). Тернопіль: Астон, 2003. 352 с.
2. Der Weg die Zeitschrift für Deutschlernende. Ausgaben 29-33.-3-2000,1-3-2001. 195 p.
3. Themen neu 1, 2, 3 Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache. München Hueber Verlag, 2003. 234 p.

Іспанська мова**Основна:**

1. Alzugaray P., Barrios M. J., Bartolome P. Especial DELE B2. Curso completo. Madrid: Edelsa, 2014. 272 p.
2. Castro Viúdez F. Español en marcha 4 (B2). Libro del alumno. Madrid: Sociedad General Española de Librería, 2014. 184 p.
3. Concha Moreno, Victoria Moreno, Piedad Zurita. Avance. Curso de español. Nivel intermedio. Madrid: SGEL, 1995. 193 p.
4. María José Gelabert y Mar Menéndez PRISMA del profesor: Método de español para extranjeros. Nivel A1 Comienza. Madrid : Edinumen, 2003. 143 p.
5. Sánchez Aquilino, Cantos Gómez P. 450 ejercicios gramaticales. Madrid : SGEL, 2008. 237 p.

Додаткова:

1. García Fernández N. Español 2000. Nivel elemental. Cuaderno de ejercicios. Madrid: SGEL, S.A., 1999. 66 p.
2. García Fernández N. Español 2000. Nivel medio. Cuaderno de ejercicios. Madrid: SGEL, S.A., 1999. 63 p.

3. Hermoso A. G., Dueñas C. R. En Uso: ejercicios de gramática. B1. Madrid : Edelsa, 2008. 158 p.

4. Ruiz de Los Paños A. G., Ginés A. C., Villacorta C. E., Cobos I. D., Díez de Frías M. P. Competencia gramatical en uso. Libro del alumno. Nivel B2. Madrid : Edelsa, 2018. 160 p.

5. Verdia E. En acción 3. Curso de español B2. Madrid : SGEL, S.A., 1999. 280p.